

Městský úřad Kolín**Odbor výstavby – stavební úřad**

Karlovo náměstí 78, 280 12 Kolín I, e-podatelna: posta@mukolin.cz

tel.: +420 321 748 231, fax: +420 321 720 911, e-mail: stavebni.urad@mukolin.cz

sídlo odboru: Zámecká 160, Kolín I

Žadatel:

Regionální muzeum v Kolíně, IČ 00410047

Brandlova 35

Kolín I

280 02 Kolín 2

Naše čj.:

MUKOLIN/SU 46263/17-peh

Naše zn.:

SU 11182/2017

Počet listů:

4

Příloh/listů:

0

Vyřizuje:

Hana Petrusová

Telefon:

321 748 362

E-mail:

hana.petrusova@mukolin.cz

Datum:

13.10.2017

- **Tvrz Hradenín; pozemek parc. č. 8/1, katastrální území Hradenín**
- **Rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek ČR: 45394/2-725**
- **Zastřešení bašty a obnova kontreskarpy hradebního příkopu**

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Městský úřad Kolín, odbor výstavby – stavební úřad, oddělení památkové péče, jako příslušný orgán státní památkové péče podle § 25 a § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní orgán“ a „památkový zákon“), k žádosti Regionálního muzea Kolín, IČ 00410047, Brandlova 35, Kolín I, 280 02 Kolín 2, ve věci zastřešení bašty a obnovy kontreskarpy hradebního příkopu tvrze Hradenín, pozemek parc. č. 8/1, katastrální území Hradenín (rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek ČR: 45394/2-725), vydává podle ustanovení § 14 odst. odst. 1 a 3 památkového zákona, v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 zákona 500/2004 Sb., správní řád, po písemném vyjádření odborné organizace - Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze (dále jen „NPÚ“), a po projednání v řízení toto

závazné stanovisko.

Předmětem žádosti je záměr zastřešení bašty a obnovy kontreskarpy hradebního příkopu. Na objektu bašty se předpokládá zhotovení mansardového krovu dle dostupné dokumentace historického stavu a pokrytí střechy dřevěným šindelem. U kontreskarpy se počítá s obnovou líce zdi opětovným vyzdáním zřícených částí, zvýšením opěrné zdi do úrovně nad okolní terén z důvodu zabránění nebezpečí pádu osob do hradebního příkopu. Žádost je doplněna fotodokumentací stávajícího stavu (9 ks).

Tento záměr zastřešení bašty a obnovy kontreskarpy hradebního příkopu tvrze Hradenín, pozemek parc. č. 8/1, katastrální území Hradenín (rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek ČR: 45394/2-725), je podle ustanovení § 14 odst. 3 památkového zákona **přípustný**, za splnění podmínek, určených v souladu s ustanovením § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1998 Sb., kterou se provádí památkový zákon, ve znění pozdějších předpisů:

Příkop:

1. Zásahy do zdiva budou minimalizovány. Přezděna a doplněna budou pouze havarijní místa s destrukcí. Míra přezdění bude předem konzultována se zástupcem NPÚ ÚOP StČ. Doplnění zdiva bude provedeno

formou anastyulózy (zpětné vyzdění z původního materiálu). Chybějící materiál bude doplněn lomovým kamenem stejné velikosti jako okolí doplňovaného místa.

2. Bude zachována stávající skladba fortifikace s kvalitně zděnou lící a litým zdivem rubové části.
3. Bude použita vápenocementová ručně míchaná malta s vysokou frakcí kamínků.
4. U doplňovaného zdiva bude zachován spárořez konstrukce a charakter dozdivky bude sjednocen s okolním povrchem. Způsob zdění a úpravy spár bude vyzkoušen a odsouhlasen na vzorcích zástupcem správního orgánu a NPÚ.
5. Zdivo příkopu bude ukončeno na úrovni terénu. Oplocení bude řešeno v samostatné dokumentaci, která bude předložena MěÚ Kolín k posouzení v samostatném správním řízení. Návrh oplocení bude vycházet z historické fotodokumentace.
6. Investor bude svolávat pravidelné kontrolní dny za účasti zástupců NPÚ ÚOP StČ a MěÚ Kolín.

Bašta:

1. Před stavbou střechy bude stejným způsobem jako kontreskarpa lomovým kamenem dozděna destruovaná patní část západní fasády, zdivo bašty bude v celé ploše vyspárováno mírně nastavenou vápennou maltou s vysokou frakcí kameniva, dle potřeby bude doplněno šibry, podstřešní římsa bude zednický vyložena dle předem schváleného detailu správním orgánem v koordinaci s NPÚ. Zásahy do zděných konstrukcí budou minimální a bude jim v interiéru předcházet restaurátorské zajištění omítek dle schváleného restaurátorského záměru (vypracoval Mgr. Hanuš Joža akad. malíř a restaurátor, č. licence: 7691/95, v prosinci 2014) na které bylo vydáno rozhodnutí správního orgánu č. j. 61375/15-skr, sp. zn. 14358/2015 ze dne 2.9.2015.
2. Střecha bude sedlová s podélným střešním hřebenem s námětky, v západní části značně vysokými a dorovnávacími nerovnost půdorysu. Jižní ukončení bude tvořit štítová zeď mírně odsazena v úrovni pozednice od líce průčelí přízemí. Sklon střechy bude vycházet z dochované archivní fotodokumentace s torzem štítové zdi a viditelnými přesahy vazných trámů směrem k věži.
3. Krov bude dřevěný, s tesařskými spoji, bez železobetonového věnce, navržen dle tradičního schématu historických hambalkových krovů s námětky. Povrch trámů bude hoblovaný, přesahy východní části vazných trámů budou mít sražené hrany i čelo (viz. krov věže), pod ně budou zavěšeny dřevěné holubníky.
4. Bude zpracován projekt opravy zdiva a návrh zastřešení objektu bývalé bašty včetně detailu korunní římsy dle výše popsaných podmínek. Projekt bude v rozpracovanosti konzultován se zástupcem NPÚ ÚOP StČ a následně předložen správnímu orgánu k posouzení v samostatném správním řízení. (O mansardovém tvaru střechy lze uvažovat pouze v případě předložení prokazatelné a čitelné archivní dokumentace, která tuto skutečnost prokáže. Součástí návrhu bude i řešení zpětného vyzdění kleneb tradiční zednickou metodou).

Odůvodnění

Městskému úřadu Kolín, odboru výstavby – stavební úřad, oddělení památkové péče, jakožto věcně a místně příslušnému správnímu orgánu, byla dne 5.5.2017 doručena žádost Regionálního muzea Kolín, IČ 00410047, Brandlova 35, Kolín I, 280 02 Kolín 2, o vydání závazného stanoviska v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 a 3 památkového zákona, ve věci zastřešení bašty a obnovy kontreskarpy hradebního příkopu tvrze Hradenín, pozemek parc. č. 8/1, katastrální území Hradenín (rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek ČR: 45394/2-725).

Dnem podání žádosti správní orgán zahájil ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 správního řádu správní řízení. Opatřením ze dne 18.5.2017 si vyžádal v souladu s ustanovením § 14 odst. 6 památkového zákona, písemné vyjádření NPÚ. Vyjádření č. j. NPÚ-321/41039/2017 mu bylo doručeno dne 9.8.2017. Na základě tohoto vyjádření a vlastní znalosti dotčeného objektu, ve smyslu ustanovení § 149 odst. 1 správního řádu vydal správní orgán toto závazné stanovisko, ve kterém v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 památkového zákona a podle ustanovení § 9 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí památkový zákon, stanovil základní podmínky, za kterých lze práce připravovat a provádět.

Před vydáním závazného stanoviska byla vlastníku objektu, jako jedinému účastníkovi řízení, ve smyslu ustanovení § 36 správního řádu, dána možnost seznámit se s obsahem spisu a vyjádřit se k jeho podkladům. Této možnosti vlastník nevyužil.

Areál tvrze zaujímá nepravidelně kruhové území východního okraje obce. Jádrem tvrze je mohutná třípatrová věž situovaná uprostřed celku, obehnaná vnitřní hradební zdí a ochranným příkopem. K ní se na severní straně přimyká pás mladších hospodářských objektů, vestavěných zčásti do původního příkopu. Na západní straně na ně navazuje polygonální objekt bývalé bašty, v barokním období přestavěný na tzv. "kapli", a plynule spojený s někdejší bránou v místě dnešního kamenného mostu. Přístup do tvrze je ze západu přes poplužný dvůr zmíněným renesančním kamenným mostem vsazeným do příkopu. K tvrzi přiléhalo jižní křídlo patrně pozdně gotického původu, které bylo odstraněno v 19. století. Tvrz byla vystavěna v poslední třetině 14. století a bývala majetkem řady zemanských a šlechtických rodů až do 17. století. V roce 1615 ztratila obrannou funkci a byla raně barokně přestavěna. Do této doby lze datovat i úpravy tzv. kaple, kdy byl objekt bývalé polygonální bašty rozdělen na dvě menší místnosti a upraven do pravidelného půdorysu. Jižní místnost je klenuta valeně, severní měla klášterní klenbu s raně barokními širokými výsečemi na všech čtyřech stranách. Na omítkách jsou patrné stopy lineární malby (stavitelský posudek z 25.4.1951). Mladší podstřešní římsa byla vytvořena ze tří přisekaných a konzolovitě předsazených cihel. Jižní blok zdíva, vymezující příjezdovou komunikaci, je zbytek původní brány tvrze.

V dnešním stavu je příkop částečně nasypán. Po husitských válkách byl v 15. století přebudován, zejména výstavba mohutné západní čelní zdi vztyčené na základech starší obvodové zdi. Vnější obezdívka z lomového kamene je zejména na západní straně založena na rostlé skále. V roce 1870 bylo do středověkého příkopu nevhodně zasaženo výstavbou obytné budovy vedle kamenného mostu a vzápětí stavbou vepřínu na východě. Byla zbořena vstupní brána a jižní křídlo paláce. Na obytný dům č. p. 13 navazovala nová zděná klenutá brána s dřevěnými vraty a plně oplocení s vpadlými poli na vysazené podezdívce.

Areál tvrze je nemovitá kulturní památka (r. č. ÚSKP 45394/2 – 725), a je proto chráněn ve smyslu ustanovení zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Předmětem památkové ochrany kulturních památek je objekt jako celek, zejména jeho historické vodorovné a svislé nosné konstrukce (zdívo, klenby, včetně všech historických prvků a detailů), ale i veškeré autentické konstrukce a prvky nenosné a výplňové (fasády, střešní krytina, okenní a dveřní výplně, podlahy, podhledy, vnější i vnitřní omítky, dlažby, včetně všech autentických historických prvků a detailů).

Stavebním úpravám a rekonstrukcím kulturních památek musí předcházet podrobný stavebně historický průzkum, v případě nutnosti provedení restaurátorských prací i restaurátorský průzkum a restaurátorský záměr zpracovaný restaurátorem s platným povolením MK. Gotická tvrz je z historického a architektonického hlediska velice hodnotná stavba, jenž tvoří prostorovou dominantu v území. Při rekonstrukci tvrze je nezbytné postupovat tak, aby nebyla ohrožena historická hodnota objektu, a veškeré zásahy je důležité provádět se zřetelem k zachování autentických povrchů a hmot stavby, při rekonstrukci střechy jasně doložených archivní fotodokumentací. Před zahájením stavební obnovy "kaple" je třeba trvat na zachování autentických historických omítek v celém rozsahu bez stavebního zásahu. Při opravách povrchů zdíva a jejich koruny je žádoucí vycházet z tradičních způsobů historicky prověřených technologií s použitím stejných materiálů, z jakých byla tvrz vystavěna a s použitím tradičního stavebního detailu - zednický vysazené římsy. Předmětem a cílem památkové obnovy je kontinuita s dobovými způsoby historických oprav památky s přednostním použitím tradičního přístupu k obnově a vyloučením novodobých a památku znehodnocujících úprav (např. provedení betonového věnce, římsy). Návrh nového krovu musí vycházet z podložené archivní fotodokumentace a jeho provedení musí odpovídat hodnotné řemeslné práci včetně opracování povrchů trámů, tesařských spojů a jednotlivých detailů. Dále je třeba zvážit obnovení komínu v jižní místnosti s vyvedením nad střechu v západní části.

Nepovažujeme za vhodné provádět rekonstrukci krovu bez stavební opravy zdíva, jenž krov nese. Objekt je dlouhou dobu bez zastřešení, spáry jsou vymyté, zdívo místy vypadlé. Na staticky nestabilní zdívo nelze stavět střechu.

Areál tvrze je hodnotným příkladem menšího středověkého šlechtického sídla postaveného v předhusitském období a patřícího mezi ohrožené památky Středočeského kraje.

Poučení

Závazné stanovisko je úkon učiněný správním orgánem na základě zákona, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnu stavebního úřadu a

proti tomuto stanovisku se lze odvolat a napadnout do odvoláním rozhodnutí stavebního úřadu (ustanovení § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů).

Upozorňujeme na povinnost vyplývající u ustanovení § 22 odst. 2 zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, oznámit stavbu Archeologickému ústavu akademie věd České republiky, Letenská 123/4, 118 01 Praha 1, a případně jemu nebo oprávněné organizaci (např. Ústavu archeologické památkové péče středních Čech) umožnit provést na dotčeném pozemku záchranný archeologický výzkum).

Otisk úředního razítka

Hana Petrusová, v. r.
referent
oprávněná úřední osoba

Rozdělovník:
Účastníci řízení:
Datová schránka:
Regionální muzeum v Kolíně, Brandlova 35, Kolín I, 280 02 Kolín 2, DS: PO, 8ijk7gn

Dotčené orgány:
Městský úřad Pečky - stavební úřad, Masarykovo nám. 78, 289 11 Pečky

Na vědomí:
Datová schránka:
Národní památkový ústav, Sabinova 373/5, Praha 3 - Žižkov, 130 11 Praha, DS: PO_R, 2cy8h6t